

Рецензент: д. е. н., професор Павлов В. І.

УДК 336.144 (477.82)

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ ОБЛАСНОГО БЮДЖЕТУ: БЮДЖЕТНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ

Л. І. ПАНАСЮК

В статті обумовлюються не тільки потребами практики державного будівництва, а й необхідністю всебічного наукового дослідження бюджетного процесу в цілому та фінансових основ його формування зокрема.

In the article stipulated by not only the necessities of practice of state building but also necessity of comprehensive scientific research of budgetary process on the whole and financial bases of his forming in particular.

Ключові слова: бюджетна політика, дохід фізичних осіб, загальний фонд, соціальний фонд.

Економічний зміст бюджету та його ланок розкривається в процесах формування та розподілу грошових ресурсів, які за своєю сутністю дуже різноманітні й охоплюють усі рівні державного управління. Важливе значення має постійне удосконалення системи мобілізації доходів бюджету, краще використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Актуальність теми обумовлюється не тільки потребами практики державного будівництва, а й необхідністю всебічного наукового дослідження бюджетного процесу в цілому та фінансових основ його формування зокрема. Однак, без з'ясування на науковій основі цього питань не можливе ефективне вирішення питань розподілу бюджетних коштів.

Наукове осмислення проблеми необхідне для вирішення таких практичних завдань, як створення фінансової бази, достатньої для виконання державними органами своїх завдань, створення гарантованих, передбачуваних та довгострокових доходних джерел бюджетів. Підходи до

вирішення проблеми формування доходної частини бюджету наведено у працях наступних вітчизняних та зарубіжних науковців: В.Андрущенка, С.Буковинського, О.Василика, Т.Вахненко, В.Гейця, В.Глуценка, А.Гриценка, І.Дяконової, А.Іларіонової, Б.Кваснюка, С.Лондар, І.Луїної, І.Мітюкова, А.Покритана, В.Протасова, І.Радіонової, І.Сала, В.Сумарокова, В.Суторміної, В.Федосова, І.Чугунова, С.Юрія та ін.

Розрахунок доходів обласного бюджету на 2008 рік здійснений з врахуванням їх виконання у 2007 році, основних завдань бюджетної політики на 2008 рік та відповідно до чинного податкового і бюджетного законодавства.

Станом на 1 січня 2008 року до загального фонду обласного бюджету залучено 133340,8 тис.грн., що становить 104,5 відсотка до призначеного на 2007 рік з урахуванням внесених змін.

Понад річні уточнені призначення надійшло 5788,5 тис.грн., в тому числі податку з доходів фізичних осіб – 4237,6 тис.грн., плати за землю – 464,7 тис.грн., плати за ліцензії на певні види господарської діяльності – 322,9 тис., плати за оренду майна – 233,9 тис.грн., податку на прибуток підприємств і організацій, що належать до комунальної власності – 193,0 тис. грн., плати за утримання дітей у школах-інтернатах – 99,9 тис.гривень. Крім того, обласний бюджет додатково отримав 197,5 тис.грн. від розміщення в установах банків тимчасово вільних бюджетних коштів.

Із запланованих у загальному фонді обласного бюджету 8 видів платежів невиконаними залишилися лише призначення по збору за спеціальне використання лісових ресурсів місцевого значення.

Доходи спеціального фонду обласного бюджету (без урахування власних надходжень бюджетних установ) виконані в сумі 22143,6 тис.грн., або на 117 відсотків до уточнених річних призначень. Понад бюджетні призначення отримано 3211,6 тис.гривень.

Доходна частина обласного бюджету на 2008 рік сформована в загальній сумі 191147,1 тис.грн., у тому числі 164403,6 тис.грн. – загальний фонд, 26743,5 тис.грн. – спеціальний фонд.

Доходи загального фонду, які враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, встановлюються в сумі 162838,2

тис.грн. і визначені на рівні показників, розрахованих Міністерством фінансів України, доходи, які не враховуються при визначенні між бюджетних трансфертів – 1565,4 тис.грн., що на 67,0 тис.грн. більше визначеного Мінфіном обсягу.

У структурі доходної частини загального фонду обласного бюджету, як і у попередні роки, найбільша частка (87,1 відсотка) належить надходженням податку з доходів фізичних осіб, плановий обсяг якого визначений у сумі 143255,5 тис.гривень. Порівняно з фактичними надходженнями податку у минулому році його обсяг на 2008 рік збільшений на 31142,1 тис.гривень., або на 27,8 відсотка.

Розрахунок сум надходження цього податку проведений відповідно до Закону України „Про податок з доходів фізичних осіб” з урахуванням ставки оподаткування у розмірі 15 відсотків та збільшення розмірів мінімальної заробітної плати з 1 січня 2008 року до 515гривень, з 1 квітня – 525, з 1 жовтня – 545 та з 1 грудня – 605 гривень на місяць.

Надходження плати за землю прогнозуються у сумі 8932,4 тис.грн., що на 167,7 тис.грн., або на 1,9 відсотка більше фактичних надходжень за 2007 рік.

Рис. 1. Прогноз структури доходів загального фонду Волинського обласного бюджету на 2008 рік

Одним із резервів росту податкових надходжень є скорочення недоїмки з платежів, обсяг якої в частині

обласного бюджету на 1 грудня 2007 року в цілому становить 1888,2 тис.грн., зокрема, по податку з доходів фізичних осіб 903,9 тис.грн., по платі за землю – 704,2 тис.грн., по податку з власників транспортних засобів – 261,9 тис.гривень. Активізація податковими органами процесу повернення належних місцевим бюджетам області сум податкового боргу, покращення адміністрування податків та розширення бази оподаткування ними дасть змогу забезпечити виконання бюджетних призначень основних платежів.

Плату за видачу управліннями облдержадміністрації ліцензій та сертифікатів передбачається отримати у сумі 8,3 тис.грн., що становить 8,1 відсотка фактичного виконання за 2007 рік. Надходження цього платежу скорочуються у цьому році у зв'язку з тим, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 року № 1396 з 1 січня 2008 року ліцензування будівельної діяльності проводиться Державною архітектурно-будівельною інспекцією і, відповідно, плата за видачу таких ліцензій зараховується до державного бюджету. Крім цього, не прогнозуються надходження від плати за видачу ліцензій на централізоване водопостачання та водовідведення у зв'язку з відсутністю претендентів на отримання таких ліцензій у 2008 році.

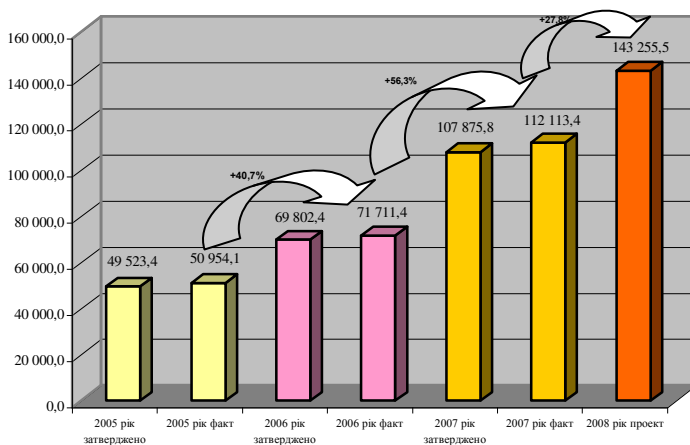

Рис. 2. Надходження податку з доходів фізичних

осіб до Волинського обласного бюджету за 2005-2008 роки, тис.грн.

Надходження до бюджету плати за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами прогнозуються у сумі 10642,0 тис.грн., або на рівні фактичних надходжень у 2007 році.

Прогнозний обсяг податку на прибуток підприємств комунальної власності, обрахований відділом обласної ради з питань спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області на основі очікуваного балансового прибутку цих підприємств у сумі 500,0 тис.грн., або на рівні минулорічних надходжень цього податку.

Збір за спецвикористання лісових ресурсів місцевого значення обраховано в сумі 120,0 тис.грн., що на 3,2 відсотка більше фактичних надходжень збору за 2007 рік.

У наступному році планується отримати 435,4 тис.грн. плати за утримання дітей у школах-інтернатах.

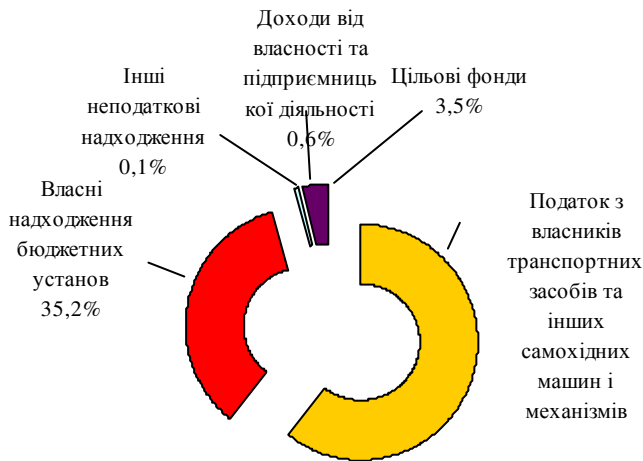

Рис. 3. Прогноз структури доходів спеціального фонду Волинського обласного бюджету на 2008 рік

Надходження плати за оренду майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ та міст області обраховані у сумі 150,0 тис.грн. на основі укладених договорів

короткострокової та довгострокової оренди. Враховуючи те, що відповідно до рішення обласної ради від 18 грудня 2007 року № 16/26 у наступному році орендна плата стовідсотково зараховуватиметься головному управлінню агропромислового розвитку облдержадміністрації, комунальному підприємству „Волинський інформаційно-аналітичний Центр „Волиньсофт” та державному виробничо-торговому підприємству „Волиньфармпостач”, а також скорочення кількості орендованих об’єктів, прогнозується зменшення цього платежу на 313,9 тис. грн. порівняно з минулорічними надходженнями.

Передбачається надати дозвіл головному фінансовому управлінню надати дозвіл на розміщення тимчасово вільних коштів обласного бюджету на депозитах. Обсяг надходжень від розміщення в установах банків тимчасово вільних бюджетних коштів передбачається у сумі 300,0 тис.гривень.

Основними джерелами формування спеціального фонду обласного бюджету є надходження податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та власні надходження бюджетних установ, питома вага яких в загальному обсязі надходжень спецфонду складає відповідно 60,6 і 35,2 відсотка.

Надходження податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів передбачені за погодженням з державною податковою адміністрацією в області у сумі 16200,0 тис.гривень. У зв’язку із достроковою сплатою значною кількістю громадян у минулому році цього податку, прогнозується скорочення цих надходжень на 816,2 тис.грн. проти фактичного їх виконання за 2007 рік.

Прогнозні показники надходжень коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва обраховано головним управлінням земельних ресурсів у сумі 153,8 тис.гривень.

За розрахунками управління культури облдержадміністрації надходження від збору за проведення гастрольних заходів плануються в сумі 3,5 тис.гривень.

Обсяг власних надходжень бюджетних установ, що фінансуються з обласного бюджету, визначено в сумі 9414,6 тис.грн. на основі бюджетних запитів головних розпорядників коштів обласного бюджету.

Надходження збору за забруднення навколишнього природного середовища до обласного бюджету обраховано за погодженням з державною податковою адміністрацією в області і плануються у сумі 907,0 тис.грн., або на рівні фактичних надходжень за 2007 рік.

Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності обраховано державною екологічною інспекцією в області в обсязі 25,0 тис.гривень.

Робота із залучення до доходів обласного бюджету внесків частини прибутку (доходу) комунальними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями буде здійснюватися відповідно до статті 58 Закону України „Про Державний бюджет України на 2008 рік” за установленим обласною радою порядком.

Відповідно до поданого обласною радою бюджетного запиту обсяг цільового фонду обласної ради на 2008 рік становить 40,0 тис.гривень.

Бібліографія

1. Програма економічного і соціального розвитку області на 2007 рік – Луцьк, Головне управління економіки Волинської облдержадміністрації, 2007. – 40с.

2. Програма економічного і соціального розвитку області на 2008 рік – Луцьк, Головне управління економіки Волинської облдержадміністрації, 2008. – 52с.

Рецензент к.е.н. професор Гринчуцький В.І.

УДК 658:331.522.4:330.59

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

С.В.ЗАСАНСЬКА

В статті представлений авторський підхід до економічної оцінки трудового потенціалу регіону. Основними перевагами методики є: визначення вартісної оцінки максимального можливого та умовно реального трудового потенціалу;